

Druk op landelijke politiek groeit: maatschappelijke organisaties bepleiten vasthouden aan invoerdatum zero-emissiezones

In de Tweede Kamer spraken coalitiepartijen VVD, PVV en BBB zich afgelopen donderdag uit voor uitstel van de invoering van deze zones. Staatssecretaris Jansen van milieu overweegt hieraan gehoor te geven. Branche- en maatschappelijke organisaties hebben grote zorgen over de politieke strijd over zero-emissiezones voor zakelijke bestelwagens en vrachtauto's. Zij roepen de landelijke politiek op om gemeenten te ondersteunen bij de invoer en geen twijfel meer te zaaien rondom de invoering.

Tien jaar voorbereiding

Vanaf 2014 zijn bedrijven, overheden en kennisinstellingen druk bezig met verduurzaming van stadslogistiek via de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek (ZES). De zero-emissiezones vinden hierin hun basis. Invoering leidt tot een grote verbetering van luchtkwaliteit en een daling van CO₂ uitstoot. De afgelopen vijf jaar zijn de voorbereidingen voor invoering van zero-emissiezones in volle gang en hebben gemeenten, samen met belangenbehartigers van de logistieke sector, ondernemers, de autobranche, Natuur & Milieu en het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat het beleid vormgegeven.

Zorgvuldig beleid met vrijstellingen en overgangsregelingen

Zo zijn er landelijke toegangsregels afgesproken die gelden in alle gemeenten die een zone invoeren. Voor alle gemeenten geldt ook dat er een overgangsregeling is afgesproken. Dat betekent dat per 2025 alleen de meest vervuulende dieselbusjes en vrachtwagens worden geweerd. De schoonste dieselveertuigen mogen nog enkele jaren blijven rijden in de zones. Voor sommige andere voertuigcategorieën geldt een vrijstelling, zoals voor kermisvoertuigen of voertuigen met een speciale laadkraan. Daarnaast kunnen ondernemers gebruikmaken van een ontheffing, bijvoorbeeld als ze minder dan twaalf keer per jaar een zero-emissiezone ingaan, of financieel de stap niet kunnen maken. Zo is voorzien in een gefaseerde overgang naar volledig emissievrije stadslogistiek, waarbij het borgen van de belangen van ondernemers centraal staat. Onderzoeksbureau Berenschot heeft in een onafhankelijke toets in juni laten zien dat het beleid gebalanceerd en redelijk is.

Besluit van gemeenten

De beslissing om over te gaan tot invoering ligt bij gemeenten. Veertien van hen hebben aangegeven dat per 1 januari 2025 te doen. Twee maanden voor de invoering het beleid nog willen veranderen, is een teken van slecht bestuur. Niet alleen richting de vele bewoners- en bezoekers die lijden onder slechte luchtkwaliteit, maar ook naar de betrokken gemeenten en alle ondernemers die investeringen hebben gedaan om zich voor te bereiden. Er zijn al ruim 32.000 elektrische bestelbussen aangeschaft, 1000 elektrische trucks en afgelopen jaar zijn ook veel Euro 4 en Euro 5 vervangen door Euro 6 bestelbussen, die nog tot 2028 in de zones mogen komen. Al deze ondernemers worden benadeeld bij uitstel.

Zorgen serieus nemen

De zorgen van (MKB) ondernemers nemen wij serieus. Natuurlijk blijven wij als branche- en belangenverenigingen meedenken over hoe het beleid verbeterd kan worden om problemen voor specifieke ondernemers op te lossen. Denk aan nadere bepalingen over de laadinfrastructuur in- en rondom de zones. Wij zijn ook voor harmonisatie van gemeentelijke regels. En uiteraard moet het ontheffingenloket goed toegankelijk zijn, zodat elke organisatie die niet meekan een ontheffing kan aanvragen. Aan beide zaken werd en wordt volop gewerkt. De komende jaren monitoren we met gemeenten de ontwikkelingen en kijken we waar regelgeving aangepast en aangevuld moet worden, zodat de overgang naar elektrisch vervoer zo soepel mogelijk kan verlopen voor alle ondernemers.

Last-minute uitstel onwenselijk

Maar last-minute uitstel zorgt juist voor problemen bij ondernemers die hun bedrijfsmodel hebben gebaseerd op emissievrije logistiek, en kan ondernemers die specifieke zero-emissie diensten hebben ontwikkeld in gevaar brengen van faillissement. De coalitiepartijen zeggen dat ze uitstel willen omdat niet iedereen kan meekomen, maar zorgen zo juist voor de faillissementen die ze willen voorkomen. Kortom, politiek Den Haag, wij doen een dringende oproep: steun de gemeenten bij het invoeren van beleid dat bijdraagt aan een gezonde en leefbare samenleving. Toon je als een betrouwbare partner voor ondernemers en faciliteer de invoering van zero-emissiezones, in plaats van deze te blokkeren.

Namen organisaties

Transport en Logistiek Nederland

Evofenedex

Rai Vereniging

BOVAG

Natuur & Milieu

Techniek Nederland

Koninklijke OnderhoudNL